

Protokół

z X posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski,
które odbyło się w dniu 7 maja 2003 roku.

Posiedzenie odbyło się w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1.).

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji.

Obrady odbywały się według następującego porządku dnia:

1. Zagajenie
2. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia
3. Informacje i ustalenia dotyczące prac nad nazewnictwem geograficznym świata
4. Przedstawienie wniosku Pana Tomasza Zadróznego dotyczącego nadania nazwy kanału odkrytego przez niego w Antarktydzie
5. Zatwierdzenie wykazu nazw geograficznych dotyczących Ameryki Północnej, tj. Kanady, Grenlandii i Bermudów
6. Zatwierdzenie kolejnych wykazów nazw obiektów geograficznych dotyczących Grecji, Cypru, Albanii, Rumunii i Holandii
7. Wolne wnioski

Ad. 1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji M. Skotnicki witając wszystkich przybyłych.

Ad. 2. Protokół z IX posiedzenia Komisji przyjęto bez uwag przez aklamację.

Ad. 3. Na początku omawiania tego punktu Przewodniczący zaproponował aby wprowadzić egzonim *Ziemia Adeli* dla jednostki administracyjnej wchodzącej w skład Francuskich Terytoriów Południowych i Antarktycznych (jednostka ta uwzględniona została w nowo opracowanym wykazie „Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”). Propozycję wprowadzenia tego egzonimu Komisja przyjęła jednogłośnie.

Następnie przewodniczący przekazał informację, że opracowano już około 75% haseł wykazu „Polskie nazewnictwo geograficzne świata”. Z pozostałych, nie opracowanych dotychczas państw, tylko pięć (Korea Północna, Korea Południowa, Birma, Laos, Kambodża) nie ma jeszcze ustalonych autorów. Do opracowania wykazów nazw z obszarów tych państw zobowiązał się R. Huszcza.

Przewodniczący uznał, że w tej sytuacji nie jest już w stanie prowadzić sam prac redakcyjnych i koordynacyjnych – i zaproponował powołanie komitetu redakcyjnego „Polskiego nazewnictwa geograficznego świata”, w tym częściowych zeszytów, których opublikowanie uchwalono na poprzednim posiedzeniu. Do komitetu zaproponowani zostali: A. Czerny, S. Kaciszczenko, D. Kalisiewicz, I. Krauze-Tomczyk, M. Skotnicki oraz M. Zych. Komisja jednogłośnie powołała komitet redakcyjny w zaproponowanym składzie.

Ad. 4. Po raz pierwszy do Komisji wpłynął wniosek dotyczący nadania nazwy nowo odkrytym obiektom geograficznym. Pan Tomasz Zadróżny zaproponował nadanie odkrytej przez siebie w Antarktydzie cieśninie nazwę *Tomek & Henryk Channel* wraz z egzonimem *Kanał Tomka i Henryka*, oraz odkrytej jednocześnie wyspie nazwę *BREMEN Island* wraz z egzonimem *Wyspa BREMEN*. Komisja stwierdziła, że nie jest kompetentna do nadawania nazw nowo odkrytym obiektom. Może ona jedynie ustalać poprawne polskie brzmienie nazw obiektów wcześniej już nazwanych. Wprowadzaniem nazw geograficznych na Antarktydzie zajmuje się Scientific Committee on Antarctic Research, a polskie propozycje nazw zgłasza do tego międzynarodowego komitetu Komitet Badań Polarnych PAN.

Ponieważ Komisja nie nadaje nazw nowo odkrytych obiektów, część członków uważała, że należy wniosek odesłać wnioskodawcy. Inni członkowie uważali, że można ten wniosek przesłać do Komitetu Badań Polarnych PAN. Zastanawiano się również czy Komisja może zmieniać zaproponowane nazwy – ustalono, że nie może ich zmieniać, może co najwyżej zasugerować odkrywcy ich zmianę.

Ostatecznie ustalono, że wniosek przesłany zostanie do Komitetu Badań Polarnych PAN oraz że do wnioskodawcy przesłana zostanie opinia Komisji stwierdzająca, że sugeruje ona zmianę zaproponowanych nazw z *Tomek & Henryk Channel* na *Zadrozny and Wolski Channel* oraz z *BREMEN Island* na *Bremen Island*. Komisja jednocześnie stwierdziła, że nie będzie na razie zajmować się ewentualnym wprowadzeniem nowych polskich egzonimów dla tych nazw.

Ad. 5. Na początku omawiania tego punktu powrócono do wykazu nazw z obszaru Stanów Zjednoczonych. Postanowiono jednogłośnie zmienić egzonim *Przylądek Lisbourne'a* na *Przylądek Lisburne'a* gdyż taki jest poprawny zapis tej nazwy. Dłuższą dyskusję wywołała propozycja zlikwidowania egzonimu *Pustynia Kolorado*. Jest to obecnie nazwa historyczna, gdyż obszar będący niegdyś pustynią został przemieniony w tereny uprawne i nosi dziś nazwę Imperial Valley. Dyskutowano czy podawać w wykazie polskie egzonimy będące nazwami historycznymi, lecz powszechnie znanymi i czasami używanymi współcześnie. Jednak w głosowaniu ustalono, aby takich nazw nie podawać (znajdą się one w wykazie egzonimów historycznych, który w przyszłości ma zostać opracowany). Za niepodawaniem tych nazw głosowało 13 osób, 2 były przeciw, 1 wstrzymała się. Głosowanie to oznaczało również likwidację egzonimu *Pustynia Kolorado*.

Następnie omówiono wykaz nazw z obszaru Kanady wprowadzając następujące zmiany w egzonimach:

- zamieniono przez aklamację nazwę jednostki administracyjnej *Nowa Fundlandia* na *Nowa Fundlandia i Labrador*, co związane było ze zmianą nazwy oficjalnej.
- skasowano (przez aklamację) nazwę *Dystrykt Franklina*
- wprowadzono (jednogłośnie) nazwę *Cieśnina Naresa*
- postanowiono (przez aklamację) nie zmieniać nazwy *Cieśnina Mac Clintocka* na *Kanał McClintocka*
- postanowiono (przez aklamację) nie wprowadzać nazwy *Athabaska* dla przełęczy
- postanowiono nie kasować egzonimu *Przełęcz Wierzgającego Konia* (13 za, 1 przeciw, 2 wstrzymało się)
- wprowadzono (przez aklamację) nazwę *Park Narodowy Bizona Leśnego*
- wprowadzono egzonim *Wyspa Mackenziego Kinga* (9 za, 3 przeciw, 4 wstrzymało się).

Omawiając wykaz nazw geograficznych z obszaru Grenlandii wprowadzono następujące zmiany:

- zmieniono (przez aklamację) egzonim *Ziemia Prudhoe'ego* na *Ziemia Prudhoe'a*
- skasowano (przez aklamację) egzonim *Ziemia Christiana IX* (jest to ten sam obiekt co *Ziemia Króla Chrystiana IX*)

- zmieniono (przez aklamację) egzonim *Lodowiec Christiana IV* na *Lodowiec Chrystiana IV*.

Przy nazwach geograficznych zawierających imię zapisywane po duńsku *Christian* członkowie Komisji mieli wątpliwości czy w egzonimach zapisywać to imię jako *Christian* czy też jako *Chrystian*. Ostatecznie postanowiono zastosować pisownię używaną w Encyklopedii PWN, czyli *Chrystian*.

Przy wykazie nazw z obszaru Bermudów Komisja postanowiła (przez aklamację) nie wprowadzać nazwy *Wyspy Bermudzkie* mającej być drugim egzonimem obok powszechnie używanego *Bermudy*. Postanowiono również nie podawać podziału administracyjnego tego terytorium zależnego Wielkiej Brytanii.

Ad. 6. Rozważając wykazy nazw dotyczące kolejnych państw podniesiono kwestię słowników terminów geograficznych używanych w językach danego kraju. Zastanawiano się jak obszerne mają być te słowniki i jakie terminy powinny w nich się znaleźć. Ustalono, że w słownikach powinny znajdować się tłumaczenia terminów spotykanych na ogólnogeograficznych mapach średnio- i małoskalowych, a pominięte powinny być terminy spotykane wyłącznie na mapach topograficznych. W słownikach powinny być uwzględnione również tłumaczenia innych nazw często spotykanych na danym obszarze, jak np. *Czarny*, *Wschodni*, *Wysoki* itp.

Analizując wykaz nazw z obszaru Grecji Komisja ustaliła, że należy wyjaśnić zasady przyjętej transkrypcji, a szczególnie poprawność stosowania zapisu „t” zamiast „th”. Postanowiono również aby ograniczyć liczbę wariantów greckich nazw jednostek administracyjnych do niezbędnego minimum (tylko jedna oficjalna nazwa długa i krótka w transkrypcji i transliteracji) pomijając wszelkie oboczności.

Komisja postanowiła również przekazać autorowi do wyjaśnienia zasadność wprowadzenia nazw następujących mórz: *Morze Ikaryjskie*, *Morze Karpatyjskie* i *Morze Libijskie*. Wątpliwości budziło nie tylko wprowadzenie polskich nazw tych akwenów, ale również zaliczenie ich do mórz. Komisja nie przychyliła się także do wprowadzenia wariantowej nazwy dla *Morza Trackiego* w postaci *Zatoka Tracka* (przez aklamację). Postanowiono także pozostawić do wyjaśnienia propozycję wprowadzenia polskich nazw jezior: *Jezioro Arnisy*, *Jezioro Dojran*, *Jezioro Janiny*, *Jezioro Kastorii*, *Jezioro Stymfalijskie* i *Jezioro Trychońskie*.

Następnie Komisja w głosowaniu (12 za 0 przeciw, 2 osoby wstrzymały się) postanowiła przyjąć następujące nowe egzonimy z obszaru Grecji zaproponowane przez autora opracowania:

- *Wyspy Egejskie Południowe*
- *Wyspy Egejskie Północne*
- *Fthiotyda* (dla regionu geograficznego)
- *Grecja Środkowa* (dla regionu geograficznego)
- *Grecja Środkowa i Eubea* (dla jednostki administracyjnej)
- *Grecja Zachodnia* (dla regionu geograficznego)
- *Macedonia Środkowa* (dla regionu geograficznego)
- *Macedonia Wschodnia i Tracja* (dla regionu geograficznego)
- *Macedonia Zachodnia* (dla regionu geograficznego)
- *Wielkie Ateny* (dla jednostki administracyjnej)
- *Eleusis* (dla miasta)
- *Heraklion* (dla miasta)
- *Korfu* (dla miasta)
- *Mitylena* (dla miasta)
- *Nauplion* (dla miasta)
- *Zatoka Arty*
- *Zatoka Efeska*
- *Zatoka Heraklejska*
- *Zatoka Merabelska*
- *Zatoka Petalijska* (oddzielne głosowanie: 11 za 1 przeciw, 3 wstrzymało się)
- *Cieśnina Lesbijska*
- *Hydra* (dla wyspy)
- *Korfu* (dla wyspy)
- *Leukada* (dla wyspy)
- *Santoryn* (dla wyspy)
- *Półwysep Lakoński*
- *Matapan* (dla przylądka)
- *Kotlina Attycka*
- *Nizina Lakońska*
- *Erymant* (dla gór)
- *Helikon* (dla gór)

- *Ida* (dla gór)
- *Samaria* (dla wąwozu)
- *Tempe* (dla wąwozu)
- *Termopile* (dla wąwozu)
- *Wikos* (dla wąwozu)
- *Meteory* (dla grupy klasztorów)
- *Bassaj* (dla ruin)
- *Delos* (dla ruin)
- *Dion* (dla ruin)
- *Fajstos* (dla ruin)
- *Filippi* (dla ruin)
- *Herajon* (dla ruin)
- *Knossos* (dla ruin)
- *Mistra* (dla ruin)
- *Pałac Nestora* (dla ruin)

Postanowiono również nie wprowadzać egzonimu *Góry Arkadyjskie* (13 za nie wprowadzaniem, 1 przeciw, 2 wstrzymało się) oraz egzonimu *Epidaurus*, będącego drugim obok istniejącej polskiej nazwy *Epidaur* (7 za nie wprowadzaniem, 5 przeciw, 4 wstrzymało się).

Na wniosek członków Komisji wprowadzono jeszcze następujące zmiany do polskich nazw z obszaru Grecji:

- wprowadzono (przez aklamację) nazwę *Athos* dla półwyspu
- skasowano (przez aklamację) egzonim *Tajgetos* będący drugą wariantową polską nazwą dla gór *Tajget*
- nie wprowadzono egzonimu *Półwysep Rodopski* (5 za, 8 przeciw, 3 wstrzymało się)
- skasowano egzonim *Masyw Tracko-Macedoński* (8 za, 1 przeciw, 6 wstrzymało się)
- wprowadzono (przez aklamację) nazwę *Riwiera Olimpijska*.

Sporą dyskusję wywołało nazewnictwo obiektów transgranicznych. Zastanawiano się jak postępować w przypadku gdy w Polsce używa się powszechnie dla całego obiektu nazwy będącej endonimem w jednym z państw przez jaki przebiega dany obiekt. Ostatecznie ustalono, że dla całego takiego obiektu będzie się używało polskiej nazwy, która będzie endonimem w jednym kraju, a egzonimem w pozostałych krajach (tych których endonimy

nazwy różnią się od nazwy używanej w Polsce). Zgodnie z tą zasadą postanowiono jako polskie egzonimy stosowane w Grecji wprowadzić nazwy rzek: *Marica, Mesta, Struma*.

Omawiając wykaz nazw geograficznych z obszaru Albanii Komisja postanowiła wprowadzić egzonim *Zatoka Vlorska* (przyjęty jednogłośnie) oraz wprowadzić polski egzonim dla cieśniny *Otranto*. Jest to włoska nazwa tej cieśniny lecz w Polsce jest ona stosowana dla całego tego obiektu, tak, że w Albanii ma ona status polskiej zwyczajowej (tradycyjnej) nazwy geograficznej. Postanowiono również (przez aklamację) skasować egzonim *Ochryda* pozostawiając nazwę *Jezioro Ochrydzkie*. Komisja postanowiła (przez aklamację) nie wprowadzać zaproponowanych przez autora wykazu następujących egzonimów: *Nizina Albańska, Kotlina Korczy, Epir Albański, Alpy Albańskie* i *Góry Środkowoalbańskie*.

Na początku dyskusji nad wykazem nazw geograficznych z obszaru Rumunii członkowie Komisji zastanawiali się jaka jest poprawna rumuńska pisownia wielu nazw geograficznych – czy przez „î”, czy też przez „â”. Po wyjaśnieniach dotyczących zmiany ortografii rumuńskiej ustalono, że we wszystkich nazwach, których to dotyczy, powinna pojawiać się litera „â”. Następnie przyjęto poniższe zmiany w egzonimach z tego obszaru:

- zmieniono (przez aklamację) egzonim *Kaczyca* na *Kaczyka*
- wprowadzono (przez aklamację) egzonim *Rymnik* (dla rzeki)
- wprowadzono (przez aklamację) egzonim *Nizina Cisańska* (dla niziny będącej rumuńskim fragmentem Wielkiej Niziny Węgierskiej)
- wprowadzono (przez aklamację) egzonimy *Histria* (dla ruin) i *Wał Trajana*
- na wniosek M. Zycha i J. Ostrowskiego wprowadzono (11 za, 0 przeciw, 3 wstrzymały się) egzonimy *Suczawica, Mołdawica, Kimpulung Mołdawski* i *Seret* (dla miejscowości leżących na obszarze Bukowiny)
- na wniosek A. Czernego wprowadzono (przez aklamację) egzonim *Park Narodowy Deltę Dunaju*
- na wniosek B. Zagórskiego wprowadzono (11 za, 1 przeciw, 1 wstrzymujący się) egzonimy *Papusza* (dla góry i przełęczy) i *Przysłop* (dla przełęczy)

Nie znalazła zaś poparcia wśród członków Komisji propozycja B. Zagórskiego aby wprowadzić egzonimy dla następujących miast: *Baków, Bystrzyca, Buzów, Kalarasz, Kalafat* i *Czernowoda* (2 za, 8 przeciw, 3 wstrzymały się).

Z powodu braku czasu nie rozpatrzono wykazu nazw z obszaru Holandii i Cypru. oraz nie rozpatrzono punktu siódmego porządku obrad.

Wstępnie ustalono, że następne posiedzenie Komisji odbędzie się 4 czerwca 2003 roku.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:

mgr Maciej Zych

Sekretarz Komisji

mgr Izabella Krauze-Tomczyk

Przewodniczący Komisji

dr Maksymilian Skotnicki